

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

13 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Toma Nadejda,

Judecători - Boico Victor, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion,

judecând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, de către Burduja Victoria în numele inculpatului și recursul suplimentar al avocatul Bobu Anatolie în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2021, în cauza penală în privința lui,

Mușchei Nicolae, ...

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 04.09.2018 – 15.01.2021;

Instanța de apel: 10.02.2021 – 19.10.2021;

Instanța de recurs: 13.01.2022 – 13.06.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 15 ianuarie 2021 a fost încetat procesul penal în privința lui Mușchei Nicolae, de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, pe faptul că, părțile s-au împăcat.

S-a dispus încasarea de la Mușchei Nicolae, în beneficiul statului suma de 640 (șase sute patruzeci) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate la urmărirea penală

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, instanța de fond a constatat că, Mușchei Nicolae, la data de 16.05.2018, aproximativ la orele 01:00, aflându-se la domiciliul lui Stoica Serghei situat în sat. X. mun. Ungheni, fiind în stare de ebrietate alcoolică provocată de consumul abuziv a băuturilor alcoolice, acționând cu intenție directă și violent, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările prejudiciabile și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, având scopul cauzării vătămarilor corporale, în rezultatul unui conflict spontan apărut cu Stoica Serghei, i-a aplicat acestuia multiple lovituri cu pumnii în regiunea capului. În continuare, în timp ce numitul Mușchei Nicolae aplica actele de violență, persoană

identificată sus menționată, situându-se în fața ușii, bloca accesul în odaie numitelor Beșliu Aculina și Beșliu Natalia, care de altfel pentru a curma acțiunile ilegale se implicau prin încercarea de a intra în încăpere. Urmare a intervenției insistente, agresorul a încetat actele de violență, însă au prelungit ilegalitățile prin strigăte și exprimări cu cuvinte necenzurate în adresa persoanelor sus menționate

În baza raportului de expertiză judiciară nr. 202024D0197 din 04.11.2020 victima Stoica Serghei s-a ales cu fractura alungită de mandibulă pe stânga cu deplasare fragmentelor osoase, plăgi contuzionate în regiunea temporală și echimoze în regiunea ambilor ochi, care duc la dereglarea sănătății de lungă durată, și se califică ca vătămare medie.

Conform Ordonanței de modificare a învinuirii în ședința de judecată din 17.12.2020, Mușchei Nicolae a fost pus sub învinuire și i-a fost înaintată acuzarea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal „adică vătămare intenționată medie a integrității corporale, care nu este periculoasă pentru viața, și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151 Cod penal, după indicii : de două persoane.

3. Nefiind de acord cu sentința menționată, procurorul în Procuratura r-lui Ungheni, Steclari Ion, în termen legal a atacat-o cu apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Mușchei Nicolae să fie recunoscut culpabil în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal și condamnat la o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei într-un penitenciar de tip semiînchis, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, potrivit art. 90 Cod penal, pe un termen de probă de 4 ani cu obligarea de a nu-și schimba domiciliul fără consimțământul organului competent.

3.1 În argumentarea apelului declarat, acuzatorul de stat a invocat precum că sentința nominalizată este ilegală și urmează a fi casată, deoarece probele prezentate instanței nu au fost apreciate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor.

Susține că instanța de judecată neîntemeiat, analizând declarațiile părții vătămate Stoica Serghei, a martorilor Beșliu Natalia, Beșliu Maria, Stoica Aculina, Babin Nicolae, inclusiv declarațiile inculpatului Mușchei Nicolae și apreciindu-le, din punct de vedere al coroborării lor cu celelalte probe analizate, constată că semnul calificativ „de două sau mai multe persoane” prevăzut de lit. e), alin. (2), art. 152 Cod penal, urmează a fi exclus din învinuire, iar urmele de sânge prezente pe mâinile și maioul lui Babin Nicolae au rezultat urmare a implicării prin ridicarea și spălarea victimei, dar nu ca rezultat al agresiunii ultimei.

Potrivit sentinței nici un martor nu a relatat că personal a văzut cum

Babin Nicolae iar fi aplicat lui Stoica Serghei, careva lovituri. Acuzarea nu este de acord cu cele menționate pe motiv că lipsa martorilor oculari în timpul comiterii infracțiunii, nu conduce la concluzia că fapta ilegală nu a fost comisă. Pe cazul dat, acuzarea a analizat amănunțit elementele de fapt ce reies din declarațiile părții vătămate Stoica Serghei, și anume dânsul a declarat că Mușchei Nicolae i-a aplicat prima lovitură, a simțit mai multe lovituri, ochii îi erau însângerați și nu a văzut cine i-a aplicat lovituri”, „ când a fost lovit de Mușchei Nicolae, Babin Nicolae stătea pe scaun. Când a căzut jos unul din ei la târât în altă cameră și l-a pus pe fotoliu și acolo continua să-l lovească. Nu cunoaște cine l-a ridicat. Nu cunoaște cine îl lovea, putea fi lovit și de către o singură persoană, dar ambii, adică, Mușchei Nicolae și Babin Nicolae. Simțea loviturile, însă nu cunoaște cine le aplica”.

Consideră acuzarea că instanța de fond a ignorat ansamblul probelor acumulate pe parcursul urmăririi penale și în cadrul cercetării judecătorești, care coroborând și completându-se reciproc, cert dovedesc vinovăția inculpatului.

Instanța și-a bazat sentința de încetare pe concluzii rupte din ansamblul probant, în sens că nu a dat apreciere acțiunii ilegale ale persoanei identificate de blocare a accesului în odaie în timp ce Mușchei Nicoale aplica violența față de victimă, deși în partea descriptivă a sentinței a descris această faptă ilegală, de altfel considerată ca dovedită. Astfel, din acest considerent persoana identificată de organul de urmărire penală având pe ambele mâini și pe haine pete de sânge, blocând accesul în odaie numitelor Beșliu Aculina și Beșliu Natalia, exprimând cu cuvinte necenzurate nerespectul față de membrii de familie ale victimei, a realizat împreună cu inculpatul latura obiectivă a infracțiunii și corect este considerată de către acuzare drept agresor.

Menționează că instanța de judecată, constată în sentință că învinuirea adusă inculpatului Mușchei Nicolae prin ordonanță de modificare a învinuirii din 17.12.2020, nu este completă, deci, nu poate fi reținută în forma înaintată, or partea acuzării în învinuirea adusă inculpatului Mușchei Nicolae nu a reținut unul din elementele obligatorii ale componenței infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, adică, una din cele două: „dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății, fie de o pierdere considerabilă și stabilă a mai puțin de o treime din capacitatea de muncă”. Această concluzie a instanței o consideră eronată, deoarece în conținutul ordonanței de modificare a învinuirii este indicat semnul calificativ și anume: „raportul de expertiză judiciară nr. 202024D0197 din 04.11.2020 potrivit căruia victima Stoica Serghei s-a ales ...care duc la dereglarea sănătății de lungă durată...”, or potrivit art. 281 Cod de procedură penală, nu se indică o anumită ordine obligatorie de expunere în partea descriptivă a ordonanței menționate supra, a semnelor calitative pentru încadrarea faptei sau a dispoziției normei penale speciale.

Deși, în sentință se indică că instanța judecătorească nu se manifestă în favoarea acuzării, pentru a elimina omisiunile din învinuire, va recalifica acțiunile inculpatului în art. 152 alin. (1) Cod penal, vătămare intenționată medie a integrității corporale, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151 CP al RM, care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății, or faptul dat demonstrează contradicții în aprecierea probelor în sens că fraza: „ dereglarea sănătății de lungă durată ” totuși a fost indicată în actul de acuzare.

Pe prezenta cauză penală consideră că inculpatului i-a fost asigurat dreptul la un proces echitabil, iar probele cercetate coroborează între ele și din punct de vedere a pertinentei, concludentei, în ansamblu dovedesc comiterea de către Mușchei Nicolae a infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2021 a fost admis apelul procurorului în Procuratura raionului Ungheni, Steclari Ion, casată parțial sentința Judecătoriei Ungheni din 15 ianuarie 2021, pronunțată, în acest sens, o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Mușchei Nicolae a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, în penitenciar de tip semiînchis, iar conformitate cu art. 90 alin. (1) Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei cu închisoare pe un termen de probațiune de 3 (trei) ani.

În rest au fost menținute celelalte dispoziții ale sentinței.

4.1 Instanța de apel urmare a examinării probatoriului administrat și a argumentelor invocate a reținut că prima instanță nu a comis careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate în partea recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea acțiunilor infracționale, or, prima instanță în sentința sa, corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpatului Mușchei Nicolae în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, luând în considerație probele administrate de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) din Codul de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 din Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludentei, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea faptei și prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii incriminate.

S-a apreciat că instanța de fond a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare, și

anume comiterea de către Mușchei Nicolae a infracțiunilor prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal - adică vătămare intenționată medie a integrității corporale, care nu este periculoasă pentru viața și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151 CP al RM, care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății.

Instanța de apel a constatat că, în acțiunile lui Mușchei Nicolae sunt toate elementele componenței de infracțiune, constatate în ședința de judecată, și care au fost probate de partea acuzării potrivit principiului „in dubio pro reo”, ținând cont de caracterul faptei și specificul administrării probatoriului pe aceste categorii de infracțiuni. În acest sens, în calitate de probă directă ce demonstrează vinovăția inculpatului, sunt declarațiile părții vătămate care sunt apreciate ca fiind veridice, întrucât au fost depuse de către acesta sub jurământ și susținute pe deplin de către celelalte probe indirecte, care demonstrează cert că, inculpatul a săvârșit fapta de vătămare intenționată a integrității corporale asupra părții vătămate. Iar analizând declarațiile părții vătămate nu s-a depistat careva divergențe esențiale între declarațiile părții vătămate Serghei Stoica și a martorilor, ele fiind în concordanță cu circumstanțele de fapt ale cauzei, fiind veridice și consecvente pe tot parcursul procesului penal.

Instanța de apel a constatat că o probă nu mai puțin importantă care confirmă vinovăția inculpatului este raportul de constatare medico-legală nr. 201833D0076 din 25.05.2018, conform căruia cet. Stoica Serghei s-a ales cu fractura alungită de mandibulă pe stânga cu deplasare fragmentelor osoase, plăgi contuzionate în regiunea temporală și echimoze în regiunea ambilor ochi, care duc la dereglarea sănătății de lungă durată, și se califică ca vătămare medie și raportul de expertiză judiciară nr. 202024D0197 din 04.11.2020, conform căruia victima Stoica Serghei s-a ales cu fractura alungită de mandibulă pe stânga cu deplasare fragmentelor osoase, plăgi contuzionate în regiunea temporală și echimoze în regiunea ambilor ochi, care duc la dereglarea sănătății de lungă durată, și se califică ca vătămare medie.

Referitor la realizarea laturii subiective a acțiunilor sale, s-a constatat faptul că inculpatul și-a dat seama de acțiunile sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-a dorit și a admis în mod conștient survenirea acestora, având în vedere că acesta își dădea seama că prin aplicarea loviturilor săvârșește o infracțiune de vătămare intenționată medie a integrității corporale.

Referitor la solicitarea acuzatorului de stat privind modificarea învinuirii înaintată lui Mușchei Nicolae, Colegiu a considerat că argumentul dat nu și-a găsit confirmare în speța dată or, partea acuzării în învinuirea adusă inculpatului Mușchei Nicolae nu a reținut unul din elementele obligatorii ale componenței infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, adică, una din cele două: „dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății, fie de o pierdere considerabilă și stabilă a mai puțin de o treime din

capacitatea de muncă”.

Colegiul penal a reținut că instanța de fond neîntemeiat a ajuns la concluzia de a înceta procesul penal în privința lui Mușchei Nicolae din motiv că a intervenit împăcarea părților. Constatând în sensul dat că la data de 15.10.2019, partea vătămată Stoica Serghei în ședința de judecată a depus cerere, prin care a solicitat încetarea procesului penal în privința inculpatului Mușchei Nicolae, din motivul că, s-a împăcat cu ultimul și nu are față de el careva pretenții. Dar fiind audiat în cadrul ședinței de judecată în cadrul instanței de apel, Colegiul a constatat faptul că partea vătămată Serghei Stoica, a relatat că a fost de acord de a se împăca cu inculpatul Mușchei Nicolae doar cu condiția că îi va fi restituit prejudiciul cauzat prin infracțiune și anume prejudiciul în sumă de 15 mii lei, prin urmare partea vătămată a relatat faptul că de către inculpat i-a fost recuperat doar o parte din prejudiciu și anume suma de 5000 lei. Astfel, Colegiul audiind poziția părții vătămate, luând în considerare cele invocate și anume că inculpatul nu a recuperat integral prejudiciu cauzat prin infracțiune, din declarațiile părții vătămate a desprins un dezacord cu privire la împăcarea ultimului cu inculpatul Mușchei Nicolae. S-a conchis că instanța de fond nu și-a argumentat riguros soluția la capitolul încetării procesului penal în legătură cu intervenirea împăcării părților, or, aceasta a ajuns la concluzia încetării procesului penal fără a concretiza dacă partea vătămată este de acord total cu împăcarea sau mai susține careva pretenții față de inculpat, dacă a fost restituit total prejudiciul cauzat prin infracțiune.

Cât privește individualizarea pedepsei, instanța de apel a notat că inculpatul a comis o infracțiune care face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, are un loc stabil de trai. Prin urmare, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, prevăzute de art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială a acestuia.

Astfel, având în vedere circumstanțele cauzei, ținând cont de principiile generale de aplicare a pedepsei conșințite în art. 61 alin.(2) din Codul penal, reieșind din caracterul infracțiunilor, care potrivit prevederilor art. 16 alin. (3) Cod penal sunt mai puțin grave, de limitele pedepsei prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, ținând cont de personalitatea inculpatului, de atitudinea lui față de cele săvârșite, având în vedere că inculpatul a restituit parțial prejudiciul, instanța de apel a considerat că, pedeapsa cu închisoarea v-a fi una prea aspră și nejustificată. Iar efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul acestuia în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii

incriminate, a considerat că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, corijarea și reeducarea acestuia este posibilă cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, însă executarea acesteia urmează a fi suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 3 (trei) ani, în baza art. 90 Cod penal.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, de către avocatul Burduja Victoria în numele inculpatului și prin recursul suplimentar al avocatului Bobu Anatolie în numele inculpatului.

5.1 Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, prin recursul ordinar declarat, invocând incidența pct. 6) și 12) a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2021 cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului ordinar declarat a invocat următoarele:

- consideră greșită decizia instanței cu privire la recalificarea acțiunilor inculpatului Mușchei Gheorghe de la art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, la fapta prevăzută de art. 152 alin. (1) Cod penal;

- instanța de apel, a dat o apreciere greșită probelor, cu derogare de la prevederile art. 101 Cod de procedură penală, și o interpretare eronată a dreptului material;

- instanța de apel la judecarea cauzei nu a ținut cont de prevederile art. 414, 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală și pct. 14 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2015 "cu privire la practica judecătorească a cauzelor penale în ordine de apel";

- susține că în cazul în care instanța de apel nu era de acord cu aprecierea probelor de către acuzare și a ajuns la concluzia calificării acțiunilor lui Mușchei Gheorghe în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, urma să dezvăluie această concluzie expunându-și punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii și puse la baza deciziei de recalificare, fapt care pe caz nu a avut loc, fiind efectuată o apreciere eronată și formală, de ordin general a probelor și circumstanțelor cauzei penale;

- nu este de acord cu constatările instanțelor inferioare, considerându-le lipsite de susținere probatorie și contradictorii;

- consideră că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel a procurorului;

- instanța de apel a ignorat ansamblul probelor acumulate pe parcursul urmăririi penale și în cadrul cercetării judecătorești;

- din probele prezentate de acuzare se atestă că Mușchei Nicolae a acționat de comun acord cu Babin Nicolae, având ambii același scop, iar acțiunile întreprinse denotă că ambii își doreau realizarea acestuia;

5.2 Avocatul Burduja Victoria în numele inculpatului prin recursul ordinar declarat, invocând incidența pct. **4), 6) și 10)** a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2021 cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului ordinar declarat a invocat următoarele:

- în instanța de apel, cauza penală a fost examinată în lipsa inculpatului Mușchei Nicolae, fiind încălcată contradictorialitatea procesului și dreptul acestuia la un proces echitabil;

- instanța de apel a dat o apreciere incorectă acordului de împăcare încheiat între Mușchei Nicolae și partea vătămată Stoica Serghei, considerând că acesta nu și-a produs efectul juridic;

- reiterează cererea semnată de partea vătămată Stoica Serghei, din 15.10.2019, prin care solicită încetarea procesului penal din motivul că s-a împăcat cu inculpatul Mușchei Nicolae și nu are pretenții față de el;

- consideră că restituirea parțială a prejudiciului stabilit prin acordul de împăcare, nu oferă dreptul instanței de apel de a-1 considera dezacord cu privire la împăcarea cu inculpatul;

- instanța de apel a aplicat o pedeapsă prea dură și inechitabilă în coraport cu persoana și acțiunile săvârșite de Mușchei Nicolae, fără a ține cont că sancțiunea art. 152 alin. (1) Cod penal prevede pedeapsă penală alternativă.

5.3 Prin recursul suplimentar, avocatul Bobu Anatolie în numele inculpatului, invocând incidența pct. **4) și 12)** a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2021 cu menținerea sentinței Judecătoria Ungheni din 15 ianuarie 2021.

În argumentarea recursului ordinar declarat a invocat următoarele:

- la examinarea cauzei în instanța de apel, inculpatul Mușchei Nicolae nu a fost prezent din cauza decesului mamei sale;

- prima instanță corect a apreciat acțiunile inculpatului Mușchei Nicolae încadrându-le în prevederile art. 152 alin. (1) Cod penal, cu admiterea cererii lui Stoica Serghei înaintată în ordinea art. 109 Cod penal, și încetarea procesului penal în baza cerințelor art. 391 Cod de procedură penală.

6. Referință asupra recursului declarat, a fost depusă de către procurorul în secția reprezentarea învinuirii în Curtea Supremă de Justiție, Crijanovschi Sergiu, care apreciază recursul drept vădit neîntemeiat și solicită a fi declarat inadmisibil.

7. Judecând recursurile declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acestea urmează a fi respinse, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecând recursul, este în drept de al respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat în cazul când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

În conformitate cu art. 427 Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel în baza temeiurilor stipulate expres în acest articol.

7.1 Referitor la recursul suplimentar declarat de către avocatul Bobu Anatolie în numele inculpatului, Colegiul Penal lărgit menționează următoarele:

Potrivit art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Conform art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit materialelor dosarului, dispozitivul deciziei adoptate de către instanța de apel a fost pronunțat la data **19 octombrie 2021**, în prezența procurorului, avocatului inculpatului, Burduja Victoria, și a părții vătămate Stoica Serghei, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel (f.d. 103-107, vol. II), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua și ora pronunțării deciziei integrale și anume pentru data de **07 decembrie 2021, ora 14:00**. Tot din procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel din 07.12.2021 (f.d. 107, vol. I) se constată că la data stabilită, în prezența procurorului a fost pronunțată decizia motivată.

În continuare, Colegiul lărgit menționează că avocatul Bobu Anatolie în numele inculpatului Mușchei Nicolae, a declarat recurs ordinar împotriva deciziei adoptate, la data de **31 ianuarie 2022**, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei Poșta Moldovei (f.d. 158, vol. II), înregistrat la Curtea Supremă de Justiție cu nr. 425 la 02.02.2022, consemnat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei de înregistrare (f.d. 150, vol. II).

Așadar, în cauza deferită judecării, Colegiul Penal specifică faptul că termenul de atac prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, se calculează

începând cu data de *08 decembrie 2021*, adică a doua zi după pronunțarea deciziei motivate, ținând cont de dispozițiile art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală și expiră la sfârșitul zilei de *10 ianuarie 2022*, dat fiind faptul că ultima zi a termenului cade într-o zi nelucrătoare.

Prin urmare, recursul declarat de către avocatul Bobu Anatolie în numele inculpatului Mușchei Nicolae, la 31.01.2022, nu se încadrează în termenul limită prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

La acest capitol este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate.

Totodată, Colegiul Penal menționează, că art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut și are un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Mai mult, Colegiul Penal notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza Ponomariov vs Ucraina (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De asemenea, Colegiul Penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza Bodiu vs. Republica Moldova din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în

consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

7.2 Referitor la recursurile declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin și de către avocatul Burduja Victoria în numele inculpatului, Colegiul Penal lărgit menționează următoarele:

Din sumarul recursurilor ordinare declarate, Colegiul penal lărgit constată că cererea de recurs înaintată de procuror se fundamentează pe temeiurile prevăzute la pct. **6**) și **12**) al art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, iar recursul avocatului Burduja Victoria în numele inculpatului, pe temeiurile prevăzute la pct. **4**), **6**) și **10**) al art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când:

4) judecata a avut loc fără participarea inculpatului;

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;

12) faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Referitor la temeiul invocat de apărător în sensul prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, precum că instanța de apel a examinat cauza penală în lipsa inculpatului Mușchei Nicolae, fiind încălcată contradictorialitatea procesului și dreptul acestuia la un proces echitabil, Colegiul lărgit reține că în conformitate cu prevederile art. 413 alin. (1) Cod de procedură penală, la judecarea apelului se aplică regulile generale pentru judecarea cauzelor în primă instanță, cu excepțiile prevăzute în Partea specială titlul II capitolul IV secțiunea 1.

Totodată dispoziția art. 412 alin. (3), (4), (5), (7) Cod de procedură penală, prevede că, judecarea apelului se face cu citarea părților și înmânarea copiilor de pe apel. Judecarea apelului are loc în prezența inculpatului, când acesta se află în stare de arest, cu excepția prevăzută în art. 321 alin. (2) pct. 2). Neprezentarea părților legal citate în instanța de apel nu împiedică examinarea cauzei. La judecarea apelului, participarea procurorului, precum și a apărătorului, dacă interesele justiției o cer, este obligatorie. Apelul poate fi judecat în lipsa nemotivată a avocatului în măsura în care nu se încalcă dreptul la apărare.

Colegiul lărgit reține că, în prezenta speță inculpatul Mușchei Nicolae a fost prezent în ședința de judecată a primei instanțe. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, iar în instanța de apel pentru data de 19.10.2021, au fost citați legal prin aviz de recepție, inculpatul Mușchei Nicolae și partea vătămată Stoica Serghei (f.d. 97-99 v. II).

Astfel, Colegiul atestă că, în ședința instanței de apel judecata a avut loc cu participarea procurorului Scutelnic Cătălin, avocatului din oficiu Burduja Victoria, părții vătămate Stoica Serghei, în lipsa inculpatului citat legal în conformitate cu prevederile art. 412 alin. (3) Cod de procedură penală, care însă nu s-a prezentat la ședința de judecată, iar instanța de apel, ținând cont de prevederile art. 412 alin. (5) Cod de procedură penală, precum că neprezentarea părților legal citate în instanța de apel nu împiedică examinarea cauzei, a purces la judecarea cauzei.

Relevant speței este cazul Kattan v. România (21.01.2014), unde Curtea europeană a adoptat o decizie de inadmisibilitate, cu respingerea ca vădit nefondată a plângerii privind încălcarea art. 6 CEDO, întrucât instanța și-a îndeplinit obligația pozitivă de a face demersuri pentru a asigura prezența inculpatului în instanță. Prin urmare, Curtea a considerat că reclamantul a contribuit în mare măsură la crearea unei situații, în care în mod rezonabil, a putut prevedea consecințele comportamentului său – examinarea cauzei în lipsa sa.

Raportând cele menționate la cazul supus examinării, Colegiul remarcă faptul că, inculpatul avea cunoștință de derularea procesului penal care îl privea, mai mult inculpatul Mușchei Nicolae fiind citat legal, nu s-a prezentat în instanța de apel, astfel a putut prevedea consecințele comportamentului său.

Referitor la temeiul de recurs invocat de ambii recurenți, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că „*hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază*”, Colegiul lărgit în urma cercetării materialelor cauzei constată că acesta nu și-a găsit confirmarea, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și prin hotărârea adoptată și-a întemeiat soluția de casare parțială a sentinței primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Mușchei Nicolae a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, în penitenciar de tip semiînchis, iar conformitate cu art. 90 alin. (1) Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei cu închisoare pe un termen de probațiune de 3 (trei) ani, în rest celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute, concluzie la care a ajuns instanța de apel în urma verificării probelor apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală și a circumstanțelor cauzei, conformându-se cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, a emis o decizie care cuprinde motivele pe care își întemeiază soluția, și în partea contestată de recurenți în prezenta speță, din care considerente instanța de recurs nu identifică motive justificative de a interveni în respectiva decizie.

Totodată, verificând materialele dosarului în raport cu alegația procurorului că *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel*, Colegiul penal conchide că la judecarea apelului instanța a examinat prezenta cauză penală în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) și 101 Cod de procedură penală, a ținut cont de motivele expuse de apelant expunându-se detaliat asupra criticilor inovate, astfel ajungând la concluzia corectă cu privire la recalificarea acțiunilor imputate, vinovăția inculpatului, termenul și modalitatea de executare a pedepsei aplicate.

Cât privește critica acuzatorului precum că instanțele de judecată neîntemeiat au dispus recalificarea acțiunilor inculpatului Mușchei Gheorghe de la art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, la fapta prevăzută de art. 152 alin. (1) Cod penal, temei pentru recurs prevăzut la pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit atestă că, analizând decizia instanței de apel prin prisma temeiului invocat, o astfel de eroare în speța dată nu a fost stabilită, deoarece instanța de apel a constatat corect prin prisma probelor administrate că acțiunile inculpatului Mușchei Nicolae întrunesc elementele componenței de infracțiune prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal.

În sensul dat se atestă că învinuirea adusă inculpatului Mușchei Nicolae prin ordonanță de modificare a învinuirii din 17.12.2020, nu este completă, deci, nu putea fi reținută nici de cum de către instanțele de judecată, în forma înaintată. Or, partea acuzării în actul de învinuire a inculpatului Mușchei Nicolae, nu a reținut unul din elementele obligatorii ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, adică, una din cele două: "*dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății, fie de o pierdere considerabilă și stabilă a mai puțin de o treime din capacitatea de muncă*", totodată semnul calificativ "*de două sau mai multe persoane*", just a fost exclus din învinuire, or din probele administrate și prezentate de organul de urmărire penală, cercetate și analizate de instanțele de fond nu s-a constatat că infracțiunea imputată inculpatului a fost săvârșită de comun acord cu o altă persoană.

Respectivele circumstanțe pentru calificarea faptei au fost constatate de către prima instanță și menținute de către instanța de apel, inclusiv acordând deplină eficiență prevederilor legale ce țin de aprecierea materialului probator, prezența în acțiunile inculpatului Mușchei Nicolae a elementelor constitutive ale infracțiunii de art. 152 alin. (1) Cod penal, constatând că persoana este subiect al infracțiunii, că este întrunită latura obiectivă și cea subiectivă, cât și legătura causală dintre acestea.

Privator la alegațiile apărătorului Burduja Victoria, precum că individualizarea pedepsei a avut loc contrar prevederilor legale, se constată că instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75 Cod

penal în coraport cu prevederile art. 90 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana inculpatului, de circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării ei, de poziția părții vătămate Stoica Serghei, și nemijlocit efortul inculpatului Mușchei Nicolae pentru recuperarea prejudiciului cauzat acestuia.

La individualizarea pedepsei penale stabilite inculpatului în speță, instanța de apel a pus accentul pe personalitatea acestuia, comportamentul anterior procesului penal, învederând și celelalte criterii de individualizare a pedepsei penale, cum ar fi gravitatea infracțiunii săvârșite, influența pedepsei asupra corectării și reeducării vinovatului. Implicit, cu referire la personalitatea inculpatului Mușchei Nicolae, instanța de apel a reținut că, inculpatul are un loc stabil de trai, anterior nu a fost judecat, este la prima abatere și a recuperat parțial prejudiciul cauzat părții vătămate.

În ce privește critica avocatului privind neaplicarea de către instanța de apel a pedepsei alternative prevăzute de sancțiunea art. 152 alin. (1) Cod penal, munca neremunerată în folosul comunității, Colegiul lărgit notează, că în sensul dat instanța a conchis că o pedeapsă privativă de libertate este echitabilă la caz, va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, iar modalitatea de executare aleasă de instanța de apel exprimă un tratament adecvat urmat să garanteze resocializarea viitoare pozitivă a inculpatului Mușchei Nicolae, scopul pedepsei fiind atins și fără executarea reală a acesteia.

Instanța de recurs menționează că, pentru a se reține eroarea de drept stipulată în pct. 10) și pentru a se statua că *s-au aplicat pedepse individualizate contrar exigențelor legale*, instanța de apel urma să facă abstracție de prevederile legale care reglementează criteriile generale de individualizare a pedepselor și condițiile de aplicare a lor, în speță o astfel de eroare nefiind stabilită.

Totodată criticile formulate de apărător privind necesitatea încetării procesului potrivit art. 109 Cod penal, au format obiect de discuție la judecarea cauzei penale și în instanța de apel și cărora li s-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la pct. 4.1.

Mai mult, Colegiul penal conchide că temeuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale nu se identifică, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeleș ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea

noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Generalizând cele expuse, instanța de recurs consideră, că nu a fost constatată prezența în speța examinată a careva erori, ce ar servi drept temei de implicare în sensul casării deciziei contestate prin prisma celor invocate, astfel că recursurile declarate sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse ca inadmisibile.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se resping ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, de către Burduja Victoria în numele inculpatului și recursul suplimentar al avocatul Bobu Anatolie în numele inculpatului, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2021, în cauza penală în privința lui *Mușchei Nicolae*.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată este pronunțată la **04 august 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion